

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Zdrowia

KZD – 4110-03-01/2013
R/13/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli R/13/003 – Funkcjonowanie Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Kontroler Maciej Szustowicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 82898 z dnia 27.05.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej (dalej: „UCMMiT” lub „Centrum”) 81-519 Gdynia, ul. Powstania Styczniowego 9b

Kierownik jednostki kontrolowanej Anna Klewenhagen, Dyrektor

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ funkcjonowanie Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w okresie objętym kontrolą².

Uzasadnienie oceny ogólnej

NIK pozytywnie ocenia aktywną działalność Centrum w systemie ochrony zdrowia, skutkującą również istotną poprawą wyniku finansowego. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na prawidłowe funkcjonowanie jednostki lub były zależne od działań i zaniechań leżących w kompetencji podmiotu tworzącego – Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego (zwanego dalej: „Uniwersytetem”).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niski stopień wykorzystania bazy szpitala Centrum na działalność dydaktyczną, związaną z przygotowaniem kandydatów do wykonywania zawodu medycznego oraz kształceniem osób już go wykonujących, a także ograniczoną aktywność naukowo-badawczą. Należy jednak podkreślić, iż realizacja przez Centrum zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych zależy przede wszystkim od działań Uniwersytetu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Lata 2011-2013 (do czasu zakończenia badań kontrolnych).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena zakresu i efektów realizacji zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych, w tym wdrażanie nowych technologii medycznych oraz metod leczenia.

1.1. Realizacja działalności dydaktycznej.

Opis stanu faktycznego

Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej jest publicznym zakładem opieki zdrowotnej, którego podmiotem tworzącym jest Gdański Uniwersytet Medyczny i jest prowadzone w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej³. W jego skład wchodzi kliniki i oddziały będące podstawowymi komórkami organizacyjnymi udzielającymi świadczeń zdrowotnych, przychodnie, inne komórki działalności podstawowej realizujące procedury medyczne (zakłady, laboratoria, samodzielne pracownie, itp.), komórki organizacyjne działalności ekonomiczno-administracyjnej, organizacyjno-prawnej, technicznej, gospodarczej, obsługowej i inne utworzone przez Dyrektora⁴.

Podstawowym celem UCMMiT jest realizacja zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażanie nowych technologii medycznych oraz metod leczenia⁵.

Szpital UCMMiT udziela stacjonarnych i całodobowych świadczeń szpitalnych. Działalność Ambulatoryjna UCMMiT polega na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.

W ramach Szpitala funkcjonuje Izba Przyjęć, Apteka oraz cztery Kliniki: Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego, Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej, Chorób Zawodowych i Wewnętrznych, Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych.

(dowód: akta kontroli str. 13-63)

Dyrekcja Centrum, w porozumieniu z Uniwersytetem, podjęła decyzję o powierzeniu zadań związanych z nadzorem i kierowaniem Klinikami lekarzom kierującym, na podstawie umów o pracę zawieranych przez Dyrektora UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 109-110)

Aktywność Centrum w ramach działalności dydaktycznej⁶, w latach 2011-2013, ograniczyła się do zapewnienia 10 godzinnego stażu w dziedzinie parazytologii 6 osób odbywających specjalizację z mikrobiologii medycznej i diagnostyki laboratoryjnej w roku akademickim 2011/2012. Staż ten odbywał się na podstawie Porozumienia zawartego 1 października 2011 r. pomiędzy Uniwersytetem, a UCMMiT. Przychody Centrum z tytułu jego realizacji wyniosły 1.463,40 zł (kwota brutto z faktur 1.799,98 zł), natomiast koszty z tego tytułu zamknęły się w kwocie 823,99 zł.

(dowód: akta kontroli str. 5, 90-103)

Ponadto Centrum prowadziło specjalizację lekarzy i zawierało umowy o pracę z lekarzami w celu odbycia specjalizacji w ramach etatu rezydenckiego

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 217.

⁴ Statut Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej (tekst jednolity) – Załącznik nr 4 do Uchwały Nr 9/2012 Senatu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z 27 lutego 2012 r.

⁵ § 4 ust. 1 Statutu UCMMiT

⁶ Przeddyplomowe szkolenia studentów w przedmiotach klinicznych, szkolenia podyplomowe – staże, kursy specjalizacyjne, jak również szkolenia zawodowe – dla pielęgniarek, techników, itp.

w rozumieniu przepisów ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry⁷. W 2011 r. realizowano 6 etatów rezydenckich, natomiast w okresie 2012-I połowa 2013 – 8 etatów.

(dowód: akta kontroli str. 79)

Z-ca Dyrektora ds. Lecznictwa Centrum wyjaśnił m.in., że działalność dydaktyczna na terenie UCMMiT jest realizowana przez cztery Kliniki będące w strukturach Uniwersytetu. Zatrudnieni tam nauczyciele są na etatach Uczelni (część z nich ma dwa stosunki pracy: z Uczelnią i z UCMMiT, realizując swoje zadania w takim zakresie, w jakim przewidują to umowy o pracę). Na czele Klinik stoją ich kierownicy, którzy odpowiadają przed Uczelnią za działalność dydaktyczną. Ponadto, w Centrum w 2012 r. zatrudnionych było sześciu pracowników, a w 2013 r. pięciu, którzy znajdowali się w ewidencji pracowników Uniwersytetu. W UCMMiT zatrudnieni byli i są na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy (0,5-0,8 etatu). Centrum nie dysponuje informacją o odbywaniu studiów doktoranckich w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym przez osoby zatrudnione w UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 101-104)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, iż: „Działalność dydaktyczna prowadzona jest przez Gdański Uniwersytet Medyczny przy współpracy z Centrum, jednakże nie posiadamy pełnej wiedzy na temat skali oraz efektów prowadzonej działalności badawczej i naukowej”.

(dowód: akta kontroli str. 106-108)

W trakcie kontroli została zawarta umowa pomiędzy UCMMiT a Uniwersytetem na udostępnienie jednostek organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych. Za udostępnienie przez Centrum czterech klinik ustalono ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 4.065,00 zł netto miesięcznie.

Ponadto w załączniku nr 3 do umowy wyszczególniono ośmiu nauczycieli akademickich, którzy powinni być zatrudnieni w Centrum na podstawie odrębnej umowy o pracę, w wymiarze uzgodnionym pomiędzy Rektorem Uniwersytetu, kierownikiem kliniki i dyrektorem UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 111-116, 119-150)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Do 30 czerwca 2013 r. UCMMiT nie posiadało umowy z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym na udostępnienie jednostek organizacyjnych niezbędnych do prowadzenia kształcenia przed- i podyplomowego w zawodach medycznych, co naruszało art. 89 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej.

Ponadto, Centrum nie dysponowało danymi dot. poniesionych kosztów w latach 2012-2013 z tytułu realizacji na swoim terenie zadań dydaktycznych przez Gdański Uniwersytet Medyczny.

(dowód: akta kontroli str. 5-116)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że: „Uniwersytet jest podmiotem tworzącym dla UCMMiT, w związku z czym podejmuje decyzje dotyczące jego funkcjonowania. Pomimo prowadzonych rozmów brak jest pisemnej umowy między stronami (...) na

⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 ze zm.

chwile obecna brak jest pisemnej umowy o współpracy regulującej zasady zwrotu ponoszonych kosztów oraz brak jest szczegółowej ewidencji w tym zakresie...”.

(dowód: akta kontroli str. 106-108)

Rektor Uniwersytetu wyjaśnił m.in., że umowa ta została zawarta dopiero 1 lipca 2013 r. z uwagi na przeciągające się negocjacje dotyczące zakresu udostępnienia jednostek organizacyjnych Centrum oraz należnych środków finansowych. Polem spornym była kwestia udostępnienia Kliniki Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej, w której dotychczas nie odbywały się zajęcia dydaktyczne, ale Uczelnia rozważa możliwość wykorzystania tejże Kliniki, jako bazy do nauczania studentów w przyszłości.

(dowód: akta kontroli str. 111-116)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż Centrum w ograniczonym zakresie realizowało zadania dydaktyczne, pomimo iż powinny one stanowić istotny cel działalności szpitala klinicznego stosownie do art. 89 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz § 4 ust. 1 statutu UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 5-116)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W umowie udostępnienia zawartej 1 lipca 2013 r. w oparciu o art. 89 – 92 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej:

- zdecydowano się na ryczałtowe wynagrodzenie w kwocie 4.065,00 zł netto za udostępnienie przez UCMMiT Klinik Uniwersytetowi na podstawie umowy z 1 lipca 2013 r., niezależnie np. od ilości studentów i wymiaru zajęć dydaktycznych realizowanych na terenie Klinik Centrum, a tym samym ponoszonych kosztów. UCMMiT nie dysponowało kalkulacją tak ustalonego wynagrodzenia;

- zdecydowano o zatrudnieniu nauczycieli akademickich w formie umowy o pracę, przy czym nauczyciele wskazani w załączniku nr 3 do ww. umowy nie zostali zatrudnieni przez Centrum w systemie zadaniowym czasu pracy zgodnie z postanowieniami art. 92 pkt 1 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;

- wyszczególniono nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Klinice Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej w sytuacji, gdy w tej Klinice nie jest prowadzona działalność dydaktyczna.

(dowód: akta kontroli str. 119-150,463-471)

Centrum 1 sierpnia 2013 r. wystąpiło do Rektora Uniwersytetu z wnioskiem o przedstawienie kalkulacji, w oparciu o którą dokonano wyliczenia wynagrodzenia przysługującego UCMMiT oraz zmianę postanowień umowy z 1 lipca 2013 r. w zakresie m.in. uelastyczenia formy zatrudnienia nauczycieli akademickich.

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że trwają prace zmierzające do wprowadzenia zmian do umów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 463-471)

1.2. Realizacja działalności naukowej i badawczej.

Opis stanu
faktycznego

W § 4 ust. 3 Statutu Centrum, podano: „UCMMiT może uczestniczyć, na podstawie odrębnie zawartych umów, w realizacji programów zdrowotnych oraz naukowych zleczanych/organizowanych przez instytucje naukowe, zakłady pracy, organizacje państwowe i społeczne, jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty krajowe i zagraniczne”.

(dowód: akta kontroli str. 21)

W latach 2012-2013 UCMMiT nie prowadziło projektów badawczych.

(dowód: akta kontroli str. 6, 74)

W latach 2012-2013 Centrum prowadziło jedno badanie kliniczne o numerze ALECARDIO BC 22140 na podstawie umowy z 19 listopada 2010 r. Rozpoczęcie badania miało miejsce 8 czerwca 2011 r. i objęło jednego pacjenta. Wynagrodzenie UCMMiT z tytułu realizacji badań klinicznych wyniosło 462,00 euro, natomiast wynagrodzenie badaczy – 4.063,50 euro.

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Centrum nie prowadziło działalności naukowej oraz projektów badawczych związanych z wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia pomimo, iż jest to jeden z podstawowych celów działania szpitala klinicznego stosownie do art. 89 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej oraz § 4 ust. 1 statutu UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 5-116)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W przypadku jedynego badania klinicznego prowadzonego w UCMMiT, w okresie objętym kontrolą, wynagrodzenie Szpitala z tytułu realizacji badań klinicznych zostało ustalone – w ocenie NIK – na zbyt niskim poziomie. Ogólny budżet badania klinicznego dla jednego pacjenta wyniósł 18.102,00 zł, co po odjęciu kosztów Centrum dawało kwotę 17.402,00 zł⁸. Wynika z tego, że wynagrodzenie Centrum stanowiło jedynie 6,6 % budżetu badania.

W UCMMiT nie uregulowano w sposób formalny zasad badań klinicznych w Szpitalu (np. w drodze zarządzenia Dyrektora Szpitala), w tym m.in: zasad zawierania oraz realizacji umów dotyczących badań klinicznych, zasad podziału budżetu w ramach badania klinicznego pomiędzy Zespołem Badawczym a Szpitalem oraz zasad wyceny opłacalności finansowej badania klinicznego dla Szpitala.

(dowód: akta kontroli str. 75-76, 101-105)

Z-ca Dyrektora Centrum wyjaśnił, że wynagrodzenie Centrum zostało ustalone na poziomie adekwatnym do poniesionych kosztów, natomiast przyczyną nie uregulowania w sposób formalny zasad badań klinicznych jest brak zgłaszanych potrzeb przeprowadzania takich badań.

(dowód: akta kontroli str. 101-105)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Ocena zakresu udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia.

2.1. Sposób organizacji prowadzonej działalności leczniczej.

Opis stanu
faktycznego

Regulamin organizacyjny UCMMiT został wprowadzony Zarządzeniem Nr UC/27/2012 z 12 czerwca 2012 r. Dyrektora Centrum. W Regulaminie tym

⁸ Wynagrodzenie badacza plus wynagrodzenie szpitala wyniosło ogółem 4.525,5 euro, co przy kursie euro ok. 4 zł daje sumę 18.102,00 zł. Koszt badania dla jednego pacjenta wyniósł 700,00 zł.

określono m.in.: cele i zadania UCMMiT, organy oraz strukturę organizacyjną, przebieg procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, prawa i obowiązki pacjenta, cennik usług medycznych.

(dowód: akta kontroli str. 32-72)

Centrum posiada wpis do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą (nr księgi 000000019388).

Przy UCMMiT funkcjonowała Rada Społeczna, która w latach 2011-2013 podjęła 20 uchwał.

(dowód: akta kontroli str. 250-316)

Centrum prowadziło następującą dokumentację medyczną zbiorczą: księga główna przyjęć i wypisów, księga odmów przyjęć i porad ambulatoryjnych udzielanych w Izbie Przyjęć, listy oczekujących na udzielenie świadczenia zdrowotnego, księgi chorych oddziału, księgi raportów lekarskich, księgi raportów pielęgniarstwa, księgi pracowni diagnostycznej (Pracownia Rezonansu Magnetycznego, Pracownia Tomografii Komputerowej, Pracownia Ultrasonograficzna, Pracownia RTG, Pracownia Endoskopii), księga sprzężeń w Zespole Komór Hiperbarycznych.

(dowód: akta kontroli str. 547)

W wystąpieniu pokontrolnym Nr 2/2012/KK z 25 czerwca 2012 r. sporządzonym przez pracownika działu ds. Klinicznych Uniwersytetu po kontroli przeprowadzonej w UCMMiT stwierdzono m.in.: „...listy oczekujących w kontrolowanych jednostkach prowadzone są bez zastrzeżeń, choć świadczenia diagnostyki obrazowej w pierwszej kolejności zapisywane są w zeszycie, a później wpisywane do komputera do odpowiedniego programu, ale w wersji papierowej brak informacji o numerze kolejnym, a godzina wpisu zapisuje się dopiero z chwilą wpisu do komputer, a nie z chwilą rejestracji pacjenta na świadczenie”

(dowód: akta kontroli str. 437-443)

Obecnie kolejka oczekujących na świadczenia w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej jest prowadzona w wersji elektronicznej z automatycznym odnotowaniem daty i godziny dokonywania wpisu

(dowód: akta kontroli str. 454, 456)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Protokoły z posiedzeń Rady Społecznej w latach 2011-2013 były sporządzane nierzetelnie i nie zawierały obligatoryjnych elementów określonych w § 7 Regulaminu Rady Społecznej⁹: stwierdzenia prawomocności obrad (§ 7 ust. 5 lit. b); porządku obrad (§ 7 ust. 5 lit. c); treści wniosków poddanych pod głosowanie (§ 7 ust. 5 lit. d); wyników głosowania (§ 7 ust. 5 lit. e); stwierdzenia podjęcia uchwały (§ 7 ust. 5 lit. f); listy obecności osób biorących udział w posiedzeniu wraz z ich podpisami (§ 7 ust. 5 lit. g). Ponadto protokoły z posiedzeń Rady Społecznej z 3 czerwca 2011 r., 7 grudnia 2011 r. oraz 4 lipca 2012 r. nie były podpisane przez protokolanta, co naruszało § 7 ust. 7 Regulaminu.

NIK zwraca uwagę, że stosownie do § 9 Regulaminu Rady Społecznej: „Obsługę administracyjno-techniczną Rady zapewnia dyrektor UCMMiT”.

(dowód: akta kontroli str. 250-316)

⁹ Uchwała nr 2/2010 Rady Społecznej przy Uniwersyteckim Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej z 16 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu swojej działalności.

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że obecnie wszczęto czynności zmierzające do zapewnienia odpowiedniej obsługi administracyjnej oraz uporządkowania dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 253-254)

2.2. Zakres prowadzonej działalności leczniczej.

Opis stanu faktycznego

Centrum udzielało świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki, leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego oraz rehabilitacji. Świadczenia udzielane były przez UCMMiT m.in. w zakresie chorób: pasożytniczych, kosmopolitycznych, tropikalnych, zawodowych i wewnętrznych, a także medycyny hiperbarycznej oraz rehabilitacji kardiologicznej.

(dowód: akta kontroli str. 13-31)

W latach 2012-2013 zostały złożone dwa wnioski o zmiany danych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą¹⁰. Zmiany były podyktowane wymogami prawnymi ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz aktów wykonawczych do niej, jak również zmianami Statutu i Regulaminu organizacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 451, 454)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Udział w systemie ochrony zdrowia.

Opis stanu faktycznego

W latach 2012-2013 Centrum posiadało 104 łóżka szpitalne. W 2012 r. liczba hospitalizacji wyniosła 3.902, a osobodni – 28.557, natomiast w I połowie 2013 r. wartości te kształtowały się odpowiednio na poziomie: 2.165 i 13.845.

(dowód: akta kontroli str. 77)

W latach 2012-2013 UCMMiT posiadało umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie leczenia szpitalnego, terapii hiperbarycznej, rehabilitacji leczniczej oraz ambulatoryjnych świadczeń diagnostycznych kosztochłonnych. W 2013 roku nastąpił spadek wartości wszystkich zawartych umów z NFZ o 1.135.236,80 zł (leczenie szpitalne o 466.889,20 zł, terapia hiperbaryczna o 481,00 zł, rehabilitacja lecznicza o 273.993,00 zł, ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne kosztochłonne o 393.873,60 zł).

(dowód: akta kontroli str. 151)

Kierownik Działu Statystyki i Rozliczeń Usług Medycznych UCMMiT wyjaśnił m. in., że spadek wartości kontraktu z NFZ w 2013 r. jest pozorny i wynika z faktu, że w 2012 r. Centrum podpisało wiele aneksów zwiększających wysokość kontraktu na poszczególne zakresy świadczeń, a z nowym rokiem NFZ zawsze przyznaje liczbę punktów otrzymaną w drodze konkursu. Zestawienie kontraktów w pierwotnej wysokości za 2012 i 2013 rok pokazuje, że nastąpił raczej wzrost wysokości kontraktu w zakresach, gdzie UCMMiT prowadzi unikatowe świadczenia w obrębie województwa, a nawet kraju.

(dowód: akta kontroli str. 451, 454)

Wartość posiadanych kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia na dzień 1 stycznia 2012 r. i 2013 r. wyniosła 16.490.514,32 zł i 16.529.917,55 zł.

(dowód: akta kontroli str. 459)

¹⁰ Zaświadczenie znak: 2-19388-20130208 z 8.02.2013 r. oraz 2-19388-20130311 z 11.03.2013 r.

Wartość zakontraktowanych i wykonanych świadczeń zdrowotnych za 2012 r. i I półrocze 2013 r. (za 2012 r. do rozliczenia pozostały świadczenia na łączną kwotę 139.980,34 zł ujęte w kontrakcie i wykonaniu, ale ze względu na konieczne wyjaśnienia z NFZ nie zostały zapłacone) wyniosła odpowiednio (w zł):

Jednostka organizacyjna	2012		2013	
	Kontrakt	Wykonanie	Kontrakt	Wykonanie*
Klinika Chorób Zawodowych i Wewnętrznych	3.001.388,00	3.001.338,60	3.068.676,00	1.598.965,16
Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych	2.711.211,52	2.740.672,87	2.732.704,00	1.358.395,48
Klinika Chorób Wewnętrznych i Rehabilitacji Kardiologicznej	3.871.258,00	3.871.208,08	3.504.273,00	1.948.217,60
Klinika Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego	6.523.547,63	6.523.522,39	6.113.120,00	2.993.642,08
Zakład Diagnostyki Obrazowej (tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny)**	780.576,20	780.042,20	746.702,60	387.186,10
Pracownia Endoskopii (gastroskopia, kolonoskopia)***	0,00	0,00	95.000,00	0,00
Poradnia kardiologiczna***	0,00	0,00	43.360,00	0,00
Izba Przyjęć	778.538,00	778.538,00	761.202,95	378.219,83
RAZEM	17.666.519,35	17.695.322,14	17.065.038,55	8.664.626,25

*I półrocze 2013 r.

**Kontrakt na rezonans magnetyczny tylko w 2012 r. i I półroczu 2013 r.

***Kontrakt tylko w II półroczu 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 454, 458)

W latach 2012-2013 UCMMiT nie posiadało umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia zdrowotne udzielane w:

- Poradni Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Pasożytniczych: w poprzednich latach zawarta była stosowna umowa, której wielkość oraz zakres generowały dla jednostki straty oraz uniemożliwiały przyjmowanie odpłatnie pacjentów;
- Poradni Medycyny Pracy: NFZ nie kontraktuje świadczeń z zakresu medycyny pracy;
- Zakładzie Diagnostyki Obrazowej w zakresie badań RTG: w 2012 r. Centrum zrezygnowało z umowy na wykonywanie urografii, gdyż wielkość kontraktu nie pozwalała na spełnienie przez Centrum wymagań, głównie dotyczących obsady lekarskiej;
- Poradni Okulistycznej, Neurologicznej i Otolaryngologicznej: poradnie te pracują na rzecz innych jednostek organizacyjnych Centrum, głównie Poradni Medycyny Pracy oraz świadczą usługi odpłatnie.

(dowód: akta kontroli str. 451-453)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił, że brak finansowania w latach 2012-2013 przez NFZ powyżej wyszczególnionych jednostek organizacyjnych korzystnie wpłynął na sytuację ekonomiczną UCMMiT.

(dowód: akta kontroli str. 453)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Koszty i przychody Centrum były ewidencjonowane na poszczególne jednostki organizacyjne, które realizują zazwyczaj świadczenia zdrowotne z paru umów bądź zakresów oraz wykonują zadania na rzecz innych Klinik. Z tego powodu nie można

ustalić wyniku finansowego dotyczącego poszczególnych rodzajów świadczeń wykonywanych w ramach umowy z NFZ. Będzie to możliwe dopiero po pełnym wdrożeniu w Centrum karty kosztów leczenia, które nastąpi dopiero po zakupie nowego systemu informatycznego. Główny Księgowy UCMMiT wyjaśnił, że w Centrum na bieżąco są analizowane koszty jednostkowe „drogich” hospitalizacji. Ponadto w ostatnich dwóch latach wprowadzono szereg działań mających obniżyć koszty hospitalizacji m.in. wprowadzono moduł informatyczny apteczka oddziałowa i zlecenia, w przypadku drogich leków z listy R zgodę na terapię musi wydać kierownik Kliniki, w przypadku leków spoza receptariusza wymagana jest zgoda Dyrektora. Podobnie jest z kosztownymi badaniami diagnostycznymi.

(dowód: akta kontroli str. 451-452, 520-523)

2.4. Pobieranie od pacjentów opłat za udzielane świadczenia zdrowotne.

Opis stanu faktycznego

W 2012 r. UCMMiT osiągnęło przychody z tytułu opłat pobieranych od pacjentów za udzielane świadczenia zdrowotne w kwocie ogółem 2.237.731,18 zł, w tym: 43.703,18 zł z tytułu opłat pobieranych od osób nieubezpieczonych (25 przypadków), 201.700,00 zł z tytułu opłat za badania diagnostyczne (7.373 przypadki) oraz 1.992.328,00 zł tytułem wydanych zaświadczeń oraz świadczeń udzielanych poza kontraktem (22.291 przypadków).

(dowód: akta kontroli str. 78)

Dyrektor Centrum wyjaśniła: „Podmiot leczniczy może udzielać odpłatnych świadczeń zdrowotnych osobom nieuprawnionym do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, bądź też świadczeń zdrowotnych niezakwalifikowanych jako gwarantowane, jak również świadczeń zleconych przez inne podmioty prawne. Większość świadczeń, za które pobierano opłaty było niezakontraktowane. Natomiast zakontraktowane i opłacone były świadczone na rzecz nieubezpieczonych”.

(dowód: akta kontroli str. 463, 466)

Zasady pobierania opłat za świadczenia zdrowotne zostały uregulowane w § 23 Regulaminu organizacyjnego Centrum. Wysokość opłat za wykonywane świadczenia zdrowotne inne niż finansowane ze środków publicznych ustalana była zgodnie z cennikiem procedur i świadczeń stanowiącym załącznik nr 5 do Regulaminu. W przypadku procedur/świadczeń/hospitalizacji nie zawartych w cenniku opłata kalkulowana ma być stosownie do postanowień § 23 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego po kosztach rzeczywistych, a pacjent przed udzieleniem świadczenia musi pisemnie zaakceptować planowany koszt udzielanego świadczenia. Ponadto w § 23 ust. 4 Regulaminu postanowiono, że wysokość opłat i zasady świadczeń zdrowotnych wykonywanych na podstawie umów cywilnoprawnych z innymi podmiotami niż NFZ, mogą być negocjowane z usługobiorcami indywidualnie.

(dowód: akta kontroli str. 49-50, 64-72)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5. Zlecenie wykonywania usług medycznych podmiotom zewnętrznym

Opis stanu faktycznego

Dyrektor Centrum 7 marca 2012 r. wprowadziła Regulamin udzielania zamówienia na świadczenia zdrowotne stanowiący załącznik do Zarządzenia nr UC/10/2012. W Regulaminie określono tryb i zasady prowadzenia konkursu ofert zgodnie

z ustawą z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz ustawą z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 524-535)

Centrum posiadało obowiązujące w latach 2012-2013 44 umowy z podmiotami zewnętrznymi o udzielanie zamówienia na świadczenia zdrowotne. Umowy te dotyczyły m.in. konsultacji specjalistycznych z zakresu medycyny pracy, wykonywania badań specjalistycznych (np. RTG, TK, MRI, USG, badania parazytologiczne, histopatologiczne i bakteriologiczne) oraz przechowywania i sekcji zwłok. Wartość tych umów w 2012 r. wyniosła 2.157.535,34 zł, natomiast w I połowie 2013 r. – 1.002.105,97 zł.

W rejestrze umów o udzielanie zamówienia na świadczenia zdrowotne wyszczególniono umowy na transport medyczny zawarte z Medica Polska na okres od 1.04.2010 r. do 31.03.2013 oraz Falck Medycyna zawarta od 1.04.2013 r. do 30.04.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 460-461)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Centrum zleciło usługi transportu sanitarnego oraz przewóz materiałów biologicznych od 1 kwietnia 2013 r. firmie Falck z pominięciem przepisów o zamówieniach publicznych, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹². Szacunkowa wartość zawartej umowy wynosiła 152.185,00 zł i tym samym przekraczała równowartości kwoty 14.000 euro. W okresie kwiecień – czerwiec 2013 r. Centrum wydatkowało na realizację zawartej umowy kwotę 52.625,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 563-602)

Dyrektor Centrum wyjaśniła: „Ustawodawca nie ujmując wprost regulacji dotyczących transportu sanitarnego w ustawie o działalności leczniczej, spowodował wątpliwości prawne, czy działalność ta może być zakwalifikowana, jako wykonywanie działalności leczniczej (...) gdy Zamawiający – poprzez ustalenie określonego składu osobowego – zespołu osób wchodzących w skład jednostki wyjazdowej transportu sanitarnego oraz określenie wyposażenia w celu udzielania świadczeń podczas wykonywania samego transportu – zakłada konieczność udzielania takich świadczeń oraz ustala odpowiedzialność osób (...) ustawodawca wskazuje na bezpośredni związek funkcjonowania tych usług z systemem finansowania świadczeń ze środków publicznych, konieczność korelacji pomiędzy realizacją umowy na świadczenia zdrowotne zawartą z NFZ a umowami z podwykonawcami w ramach lecznictwa szpitalnego (...) ze względu na przedmiot zamówienia konieczne było zastosowanie ustawy o działalności leczniczej przy udzielaniu tego zlecenia”.

(dowód: akta kontroli str. 608-609)

W ocenie NIK w przypadku Centrum jako podmiotu leczniczego będącego jednostką sektora finansów publicznych, w zakresie kontraktowania usług transportu sanitarnego będą miały zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych, a nie przepisy art. 26 i 27 ustawy o działalności leczniczej, które odnoszą się wyłącznie do zamówień na udzielanie świadczeń zdrowotnych. Usługi transportu sanitarnego nie mieszczą się w definicji świadczenia zdrowotnego, zawartej w artykule 5 pkt 34

¹¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.

¹² Dz. U. z 2013 poz. 907 ze zm.

ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Centrum 2 stycznia 2012 r. zawarło umowę nr 1/TK/2012 z Laboratorium Uniwersytetu na badania z zakresu laboratoryjnej diagnostyki chorób inwazyjnych i infekcyjnych bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Wartość wykonanych badań wg umowy wyniosła w 2012 r. 209.472,00 zł, natomiast w I połowie 2013 r. – 90.515,00 zł i tym samym przekraczała równowartości kwoty 14.000 euro.

(dowód: akta kontroli str. 603-606, 677-680)

Dyrektor Centrum wyjaśniła, że zamówienie udzielone zostało laboratorium w trybie z wolnej ręki, jednak nie przedstawiono stosownej dokumentacji potwierdzającej zastosowanie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 677-680)

2.6. Umowy zawarte z Ministerstwem Zdrowia.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Centrum zawarło jedną umowę z Ministerstwem Zdrowia na udzielenie w 2012 r. dotacji celowej na zakupy inwestycyjne¹³. Przyznana dotacja w kwocie 184.290,65 zł została wykorzystana na zakup dwóch respiratorów. Zakupu dokonano zgodnie z ustawą z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 151, 632-676)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

3. Ocena sytuacji ekonomicznej.

3.1. Sytuacja ekonomiczna.

Opis stanu faktycznego

Centrum rok 2011 zakończyło zyskiem netto w kwocie 25.296,13 zł, podczas gdy jeszcze w 2010 r. wykazywano stratę netto 718.623,88 zł. Rok 2012 zamknięto zyskiem netto w kwocie 1.176.247,59 zł.

(dowód: akta kontroli str. 317-354)

W 2012 roku nastąpiła istotna poprawa podstawowych wskaźników charakteryzujących sytuację ekonomiczną UCMMiT. I tak, np.: wskaźnik zyskowności netto wyniósł 5,40 % przy 0,12 % w roku ubiegłym, wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej kształtował się na poziomie 4,77 %, przy – 0,27 % w poprzednim roku, a wskaźnik produktywności aktywów wyniósł 7,40 % przy –0,49 % w 2011 r. W I połowie 2013 r. wskaźniki te uległy pogorszeniu w stosunku do roku 2012, jednak dalej kształtowały się one na poziomie dodatnim – odpowiednio 1,77 %, 1,27 % i 0,99 %.

(dowód: akta kontroli str. 84)

¹³ Umowa nr SK/85112/6220/1425/292 zawarta 9 maja 2012 r.

¹⁴ Zadanie nr 6 w ramach postępowania na dostawę aparatury medycznej nr 12/UCMIT/PN/WAW/12.

Centrum, w latach 2010-2012, podejmowało szereg działań zmierzających do zwiększenia przychodów oraz ograniczenia kosztów. W zakresie przychodów rozwinęto działalność przychodni (głównie szczepienia i medycyna tropikalna), natomiast w zakresie kosztów działalności m.in. wprowadzono ściśle monitorowanie wykonania kontraktu z NFZ, zredukowano zatrudnienie, wprowadzono ścisły monitoring stanu leków i materiałów medycznych oraz zlecenia kosztownych terapii lekowych i procedur diagnostycznych, a także zrezygnowano z wykonywania na rzecz NFZ urografii (zbyt niski kontrakt).

(dowód: akta kontroli str. 199, 204-205)

UCMMiT, stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy z 14 czerwca 2012 r. o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw¹⁵, środki trwałe o wartości 534.482,47 zł – odpowiadającej niezamortyzowanej części wartości początkowej aktywów trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub sfinansowanych z dotacji, których wartość zwiększyła przed dniem 1 lipca 2011 r. fundusz założycielski – przeniosło na rozliczenia międzyokresowe przychodów. Z tytułu tej operacji wynik finansowy Centrum zwiększył się w 2012 r. o 133.183,67 zł, a w 2013 r. wzrosło o 84.633,17 zł.

(dowód: akta kontroli str. 170, 173, 196, 346)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W planach finansowych UCMMiT na lata 2011, 2012 i 2013 nie wyodrębniono następujących elementów wymaganych przepisami ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶:

- dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego (art. 31 pkt 2);
- koszty płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań (art. 31 pkt 3 lit. b);
- kosztów zakupu towarów i usług (art. 31 pkt 3 lit. c);
- środków przyznanych innym podmiotom (art. 31 ust. 5)

(dowód: akta kontroli str. 283-316)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił m.in., że o otrzymanych dotacjach informował Radę Społeczną przy omawianiu planów inwestycyjnych, (...) koszty płatności odsetkowych ujęte były w pozycji *kosztów finansowych*, natomiast koszty zakupu towarów i usług w czterech pozycjach kosztów działalności operacyjnej (zużycie materiałów i energii, usługi obce, amortyzacja, pozostałe koszty działalności operacyjnej).

(dowód: akta kontroli str. 251-252,255)

W ocenie NIK art. 31 ustawy o finansach publicznych jednoznacznie określa minimalny zakres szczegółowości planów finansowych, sporządzanych przez państwowe i samorządowe osoby prawne, zaliczane do sektora finansów publicznych. Wszystkie wymienione w tym przepisie elementy winny być wyszczególnione w planie jako odrębne pozycje.

¹⁵ Dz. U z 2012 poz. 742.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Centrum na koniec 2011 i 2012 roku utrzymywało wysoki stan środków pieniężnych. Na koniec 2011 r. była to kwota 3.413.379,71 zł, a na koniec 2012 r. – 5.177.990,14 zł.

(dowód: akta kontroli str. 317-354)

Wskaźnik bieżącej płynności, wyrażający zdolność do spłacania krótkoterminowych zobowiązań posiadanym majątkiem obrotowym, w przypadku Centrum osiągał wysokie wartości, kształtując się odpowiednio: na koniec 2011 na poziomie 2,94, na koniec 2012 r. – 3,52, natomiast na 30.06.2013 r. na poziomie 3,44. Optymalna wysokość wskaźnika powinna oscylować w granicach 1-2, natomiast poziom osiągany przez UCMMiT może świadczyć o tym, że jednostka niepotrzebnie przechowuje zbyt dużo środków finansowych, które mogłaby wykorzystać na inwestycje.

(dowód: akta kontroli str. 84)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił m.in., że wolne środki są lokowane na lokatach terminowych. W 2012 roku były one gromadzone na zakup nowego MRI o szacowanej wartości 3,5 – 4 mln zł. Projekt ten został zaniechany z przyczyn ekonomicznych. W chwili obecnej realizowane są zakupy inwestycyjne, przygotowywane są postępowania przetargowe na zakup aparatury medycznej, modernizacji obiektów oraz prac remontowych. Centrum rozważa również zakup nowego systemu informatycznego.

(dowód: akta kontroli str. 199, 205)

3.2. Realizacja przychodów.

Opis stanu
faktycznego

Przychody ogółem Centrum w latach 2011 i 2012 kształtowały się na podobnym poziomie, wynosząc odpowiednio 21.549.211,85 zł i 21.792.293,51 zł. W I połowie 2013 r. UCMMiT osiągnęło przychody w kwocie 10.346.059,45 zł.

Głównym źródłem przychodów była sprzedaż świadczeń zdrowotnych Narodowemu Funduszowi Zdrowia. Przychody z tego tytułu w 2011 wyniosły 17.048.350,15 zł, co stanowiło 79,1 % przychodów ogółem, w 2012 r. było to 17.526.154,01 zł, co stanowiło 80,4 % przychodów ogółem, natomiast w I połowie 2013 r. odpowiednio 8.108.724,25 zł i 78,4 %.

(dowód: akta kontroli str. 85-86, 317-354)

Centrum wykorzystywało również możliwość osiągania przychodów z tytułu opłat pobieranych od pacjentów za udzielane świadczenia zdrowotne, osiągając z tego tytułu w 2012 r. przychody w kwocie 2.237.731,18 zł, co stanowiło 10,3 % przychodów ogółem, a w I połowie 2013 r. odpowiednio 1.053.597,00 zł i 10,2 %.

(dowód: akta kontroli str. 78)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Realizacja kosztów.

Opis stanu
faktycznego

W 2012 roku koszty ogółem Centrum wyniosły 20.205.669,83 zł, co stanowiło 95 % kosztów 2011 r. (21.269.948,69 zł). W I połowie 2013 r. koszty ogółem Centrum wyniosły 10.495.268,67 zł.

Najistotniejszą pozycją w kosztach UCMMiT były wynagrodzenia, które w 2012 r. kształtowały się na poziomie 9.177.627,77 zł i stanowiły 45,4 % kosztów ogółem. W 2011 r. było to odpowiednio 9.539.693,85 zł i 44,9 %. W I połowie 2013 r. udział

wynagrodzeń w kosztach ogółem nieznacznie wzrósł, wynosząc 5.045.357,07 zł, co stanowiło 48,1 % kosztów ogółem.

Wśród pozostałych pozycji kosztów w układzie rodzajowym do najistotniejszych w okresie objętym kontrolą należały usługi obce (17,5-19,0 % kosztów ogółem), zużycie materiałów (13,8-14,2 % kosztów ogółem), ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (7,1-8,8 % kosztów ogółem) oraz amortyzacja (4,0-9,4 % kosztów ogółem).

(dowód: akta kontroli str. 87)

W 2012 r. nastąpił ponad 4-krotny wzrost kosztów finansowych w porównaniu do roku ubiegłego (w 2011 r. była to kwota 1.954,31 zł, a w 2012 r. – 8.533,61 zł), co spowodowane było istotnym wzrostem różnic kursowych stanowiących główną pozycję kosztów finansowych (Centrum z niektórymi kontrahentami rozlicza się w walutach obcych).

(dowód: akta kontroli str. 199, 207, 317-354)

W 2012 r. nastąpił istotny spadek (o 46 %) kosztów amortyzacji w porównaniu do roku ubiegłego spowodowany głównie zakończeniem się okresu amortyzacji środków trwałych uzyskanych z dotacji w latach 2006-2007 m.in. medycznego systemu komory hiperbarycznej oraz zmianą stawek amortyzacyjnych pięciu środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 199,206-207 317-354)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dopuszczono do powstania zobowiązań wymagalnych (tj. zobowiązań których termin zapłaty upłynął) w 2011 r. w kwocie 15.809,17 zł, w 2012 r. w kwocie 21.585,45 zł oraz w I połowie 2013 r. – 14.772,00 zł, co stanowiło naruszenie zasady wyrażonej w art. 44 ust. 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 88)

Przyczyną powstawania zobowiązań wymagalnych – podnoszoną przez Centrum – był późny wpływ dokumentów do jednostki, długi czas opisu niektórych dokumentów pod względem merytorycznym oraz wydłużanie obiegu dokumentów w przypadku wyjaśniania nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 199, 206)

Centrum w latach 2011-2012 zapłaciło 347,19 zł kosztów odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań na podstawie 27 faktur.

(dowód: akta kontroli str. 206, 612-613)

2. Pomimo ustawowego obowiązku nie sporządzono deklaracji rocznej za 2012 r. (DEK-R) w zakresie obowiązkowych wpłat na PFRON, co naruszało art. 49 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁷.

W czasie trwania kontroli (6 sierpnia 2013 r.) deklaracja roczna została złożona.

(dowód: akta kontroli str. 607, 608, 611)

¹⁷ Dz. U. z 2011 Nr 127, poz. 721 ze zm.

3.4. Stan i struktura zatrudnienia oraz wysokość wynagrodzeń.

Opis stanu faktycznego

Średnie zatrudnienie w Centrum w badanym okresie kształtowało się na poziomie 181,9 – 189,2 etatów. Najliczniejszą grupą zawodową zatrudnioną w UCMMiT były pielęgniarki (38,7 % – 39,8 % zatrudnionych ogółem) oraz lekarze (20,9 % – 21,5 %). Zatrudnienie w administracji i obsłudze Centrum wynosiło średnio w okresie 2011 r. – I poł. 2013 r. 21 osób, co stanowiło 11 % łącznego zatrudnienia w jednostce.

W latach 2011 – 2012 średnie miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pracownika kształtowało się na podobnym poziomie, wynosząc odpowiednio 4.148,98 zł i 4.161,55 zł. W I połowie 2013 r. nastąpił blisko 8 % wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia w stosunku do roku ubiegłego, które kształtowało się na poziomie 4.486,60 zł.

(dowód: akta kontroli str. 79-81)

W październiku 2012 r. w Centrum wprowadzono zmiany do Regulaminu Wynagradzania¹⁸ m.in. w postaci wprowadzenia premii uznaniowej do promowania pracowników, którzy przysporzyli jednostce oszczędności materialnych i innych, wykazali się aktywnością w pozyskiwaniu dodatkowych przychodów i racjonalnie wykorzystali powierzone mienie. O przyznanie premii wnioskuje do Dyrektora Centrum kierownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str.198, 213)

Łączna wartość wypłaconych premii i nagród w Centrum w latach 2011 – I połowa 2013 wyniosła 743.065,39 zł¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 82-83)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące badanej działalności

Z kadrą kierowniczą klinik zawierano umowy o pracę bez uwzględnienia odpowiedzialności kierowników klinik za wynik finansowy i powiązania ich wynagrodzenia z osiąganym wynikiem finansowym.

Starszy Inspektor ds. Płac UCMMiT wyjaśniła m.in., że lekarze kierujący klinikami zatrudnieni zostali w trakcie trwających już umów z NFZ. W związku z tym zawarcie umowy kontraktowej z uwzględnieniem odpowiedzialności kierowników klinik za wynik finansowy i ścisłe powiązanie ich wynagrodzenia z osiąganym zyskiem na ten czas nie znalazło do końca akceptacji. W przyszłości Szpital będzie rozważał zatrudnienie kierowników na podstawie umowy cywilnoprawnej.

(dowód: akta kontroli str. 109-110, 198, 213)

3.5. Gospodarowanie majątkiem rzeczowym i finansowym.

Opis stanu faktycznego

Na podstawie umowy z 25 września 2003 r. Gdański Uniwersytet Medyczny przekazał w zarząd i użytkowanie Centrum grunty położone w Gdyni o powierzchni 11.461 m² (niewydzielona połowa ogólnej powierzchni nieruchomości składającej się z działek nr: 79/52, 159/44, 161/43, 350/26, 249/52, 877/18 i 251/44, opisanych w księgach wieczystych nr GD1Y/00010081/2 i GD1Y/00046337/3, prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Gdyni), budynki w całości użytkowane przez UCMMiT

¹⁸ Zarządzenie Dyrektora UCMMiT Nr UC/46/2012 z 2 października 2012 r.

¹⁹ W kwocie tej zawarte są również środki finansowe na wzrost wynagrodzeń pracowników wypłacone formie jednorazowego dodatku w 2011 i 2012 roku stosownie do postanowień art. 2 ustawy z 22 października 2010 r. o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 230, poz. 1507) oraz premie z tytułu realizacji zadań Morskiej Asysty Telemedycznej.

o powierzchni 5.595 m², pomieszczenia w budynku głównym o powierzchni 909,4 m² oraz pomieszczenia w budynku wielofunkcyjnym o powierzchni 1.167,4 m².

(dowód: akta kontroli str. 152-168)

Wartość działek gruntowych użytkowanych przez Centrum wynosiła 4.058.304,00 zł, natomiast pomieszczeń użytkowanych w budynku głównym i wielofunkcyjnym – wg informacji Uniwersytetu – 2.113.291,26 zł. Grunty i budynki użytkowane przez UCMMiT figurują w księgach rachunkowych Uniwersytetu²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 420)

Budynki oraz wydzielone pomieszczenia przekazane w zarząd i użytkowanie na podstawie umowy z 25 września 2003 r. zostały przyjęte do ewidencji pozabilansowej Centrum w kwocie 3.441.271,32 zł. Natomiast grunty nie figurują w ewidencji pozabilansowej UCMMiT, gdyż – zgodnie ze stanowiskiem Centrum – nie zostały one przekazane aktem notarialnym i nie została ustalona wiarygodnie ich wartość.

(dowód: akta kontroli str. 203)

Zasady rozliczeń pomiędzy Centrum a Uniwersytetem kosztów wykorzystywania i eksploatacji obiektów regulowało Porozumienie zawarte w grudniu 2003 r. i obowiązujące od 1 stycznia 2004 r.

(dowód: akta kontroli str. 355-421)

Koszty funkcjonowania i eksploatacji obiektów w okresie 2012 r. – I półrocze 2013 r. poniesione przez Centrum wyniosły ogółem 1.533.128,08 zł, co stanowiło 59,2 % kosztów ogółem z tego tytułu.

(dowód: akta kontroli str. 355-421)

W okresie objętym kontrolą Centrum wynajmowało powierzchnię dwóm podmiotom:

- na podstawie umowy najmu nr N/335/2008 z 11.03.2008 r. powierzchnię 1 m² (w okresie 1.01.-30.03.2012 r. – 2 m²), osiągając przychód z tego tytułu w okresie styczeń 2012 r. – maj 2013 r. w kwocie 2.400,00 zł;
- na podstawie umowy najmu z 2.11.2011 r. powierzchnię 2 m², osiągając przychód z tego tytułu w okresie styczeń 2012 r. – maj 2013 r. w kwocie 1.700,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 217-249)

Ustalone
nieprawidłowości

1. Centrum nie zostało wyposażone w majątek w drodze nieodpłatnego przekazania w użytkowanie nieruchomości, co naruszało postanowienia art. 54 ust. 1 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

(dowód: akta kontroli str. 152-168)

Radca prawny Centrum wyjaśnił m.in., że: „organ założycielski powinien zapewnić jednostce taki majątek, aby mógł mu służyć do realizacji zadań związanych z procesem wykonywania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia. Gdański Uniwersytet Medyczny zapewnił odpowiednie wyposażenie jednostki, co pozwala na jej sprawne funkcjonowanie. (...) zgodnie z art. 245 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny²¹ do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego stosuje się

²⁰ Podstawą wyceny budynków była inwentaryzacja środków trwałych i przedmiotów nietrwałych na 30 września 2003 r., stanowiąca załącznik do protokołu zdawczo-odbiorczego z przejęcia Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej przez Akademię Medyczną w Gdańsku. Natomiast podstawą wyceny gruntów był operat szacunkowy z 2 marca 2007 r. sporządzony przez rzeczoznawców majątkowych dla celu oszacowania rynkowej wartości gruntów Akademii Medycznej w Gdańsku, dla aktualnego sposobu użytkowania, według poziomu cen dla daty prawomocności decyzji uwłaszczeniowych i stanu prawnego na dzień 1 września 2005 r., na potrzeby ewidencji środków trwałych.

²¹ Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.

odpowiednio przepisy o przeniesieniu własności, z tym zastrzeżeniem, że forma akty notarialnego jest potrzebna tylko dla oświadczenia właściciela, który prawo ustanawia”.

(dowód: akta kontroli str. 172)

Z kolei Rektor Uniwersytetu wyjaśnił m.in., że umowę o zarząd i użytkowanie zawarto z UCMMiT na podstawie art. 353¹ Kodeksu Cywilnego, mówiącego o zasadzie swobody umów. Treść zawartej umowy i jej cel nie sprzeciwiają się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Umowa o zarząd i użytkowanie dobrze sprawdza się do dnia dzisiejszego w codziennym funkcjonowaniu obu jednostek i ich kontaktach z podmiotami trzecimi. Swobodnie ukształtowana umowa o zarząd i użytkowanie nie wymaga dla swojej ważności zachowania formy aktu notarialnego. Umowa ma charakter obligacyjny, na podstawie umowy nie dochodzi do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego.

(dowód: akta kontroli str. 116)

Najwyższa Izba Kontroli nie może zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez Rektora Uniwersytetu, gdyż samodzielność majątkowa Centrum wynika z art. 54 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej i jest ograniczona okolicznościami wymienionymi w art. 43 i 54 ustawy.

Nieruchomości muszą zostać przekazane SPZOZ-owi na zasadzie użytkowania, samo zaś przekazanie powinno zostać dokonane nieodpłatnie. Nieodpłatne użytkowanie jest ograniczonym prawem rzeczowym, którego zasady znajdują odzwierciedlenie w art. 252 – 267 Kodeksu Cywilnego. Pojęcie to jest w rzeczywistości tożsame z tym, o którym mowa w k.c., a dookreślenie „nieodpłatne” nie powoduje samo w sobie, że prawo to może być uznane za formę szczególną władania rzeczą, inną niż użytkowanie uregulowane przepisami k.c.

Zważywszy na postanowienia art. 54 ust. 1 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, Uniwersytet winien przekazać Centrum nieruchomości w użytkowanie, a nie na innych zasadach (np. na podstawie umów obligacyjnych), z zachowaniem formy aktu notarialnego. Prawo to w takiej formie ustanawiane jest przez właściciela gruntu.

2. W ocenie NIK prawnie wadliwym było nie odzwierciedlenie w księgach wieczystych użytkowania przez UCMMiT gruntów i budynków. Zgodnie z art. 32 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece²² do wpisu ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości do księgi wieczystej wystarczy dokument obejmujący oświadczenie właściciela o ustanowieniu tego prawa. Oświadczenie woli właściciela nieruchomości o ustanowieniu na niej ograniczonego prawa rzeczowego uważa się za złożone nie tylko wtedy, gdy doszło do wiadomości nabywcy, lecz także gdy zostało złożone w przepisanej formie w sądzie rejonowym prowadzącym księgę wieczystą (art. 33 u.k.w.h.).

(dowód: akta kontroli str. 172)

Jak wyjaśnił Rektor Uniwersytetu brak jest prawnego obowiązku ujawniania w treści księgi informacji o treści praw wynikających ze stosunków obligacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 116)

3. W ewidencji bilansowej oraz w konsekwencji w sprawozdaniu finansowym nie wykazano nieruchomości (grunty, budynki, wydzielone pomieszczenia) oddanych UCMMiT przez Uniwersytet w zarząd i użytkowanie na podstawie umowy

---

²² Dz. U. z 2013 poz. 707 ze zm.

z 25 września 2003 r., co naruszało zasadę rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych wyrażoną w art. 24 ust. 2 ustawy z 24 września 1994 r. o rachunkowości²³: „Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty”.

(dowód: akta kontroli str. 317-354)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił m.in., że nie potrafi odpowiedzieć, jakie były przesłanki, które zdecydowały o tym, iż w 2003 r. w ewidencji księgowej nie zostały wykazane nieruchomości przekazane UCMMiT przez Uniwersytet na podstawie umowy z 25 września 2003 r. cyt. : „Na podstawie dokumentów, którymi dysponuję, twierdzą iż nie było podstaw do przyjęcia do ksiąg rachunkowych przedmiotowych nieruchomości. Fundusz założycielski, w jaki została wyposażona jednostka nie obejmował wartości składników majątkowych wymienionych w umowie”. Ponadto stwierdził, że Centrum nie inwentaryzuje środków trwałych będących własnością Uniwersytetu. Spisanie i ujawnienie ich w księgach rachunkowych rodziłoby sytuację, w której budynki znajdowałyby się w ewidencji bilansowej Centrum i organu założycielskiego.

(dowód: akta kontroli str. 173)

W ocenie NIK użytkowane przez Centrum nieruchomości stanowią jej aktywa, stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy z 24 września 1994 r. o rachunkowości: „(...) kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych”. Powinny zatem być ujęte w księgach rachunkowych Centrum w grupie środków trwałych stosownie do definicji środka trwałego zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z 24 września 1994 r. o rachunkowości, że jednym z kryteriów uznania za środek trwały jest przeznaczenie składnika aktywów na potrzeby jednostki, a zatem używanie do realizacji działalności statutowej jednostki. Natomiast organ założycielski powinien je wykazywać w ewidencji pozabilansowej.

4. W sprawozdaniu finansowym Centrum za 2011 i 2012 podano nieprawdziwą informację, że nieruchomości przekazane w zarząd i użytkowanie, cyt.: „...nie są obciążone ciężarami, ograniczeniami i hipotekami w urządzonych dla nich księgach wieczystych”, w sytuacji gdy zgodnie z treścią działu IV ksiąg wieczystych Nr GD1Y/00010081/2 i GD1Y/00046337/3 prowadzony przez Sąd Rejonowy w Gdyni ustanowiona została hipoteka na kwotę 105.000.000,00 zł²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 317-354, 681-699)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił m. in., iż zgodnie z zawartą umową z dnia 25 września 2003 r. oraz aneksem z 18 stycznia 2010 r. przekazane w zarząd i użytkowanie nieruchomości nie były obciążone ciężarami, ograniczeniami i hipotekami w urządzonych dla nich księgach wieczystych. Centrum nie wiedziało o ustanowieniu hipoteki. Decyzję w przedmiocie obciążenia hipoteką nieruchomości użytkowanej przez Centrum podjął jej właściciel. UCMMiT nie miało wpływu na obciążenie nieruchomości, jednakże okoliczność ta nie ma obecnie żadnego wpływu na jego funkcjonowanie.

(dowód: akta kontroli str. 198, 203-204)

²³ Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.

²⁴ Umowna hipoteka łączna wpisana na pierwszym miejscu w księgach wieczystych do kwoty 105.000.000,00 zł ustanowiona w związku z zawarciem 17 maja 2011 r. umowy pożyczki Nr OPP/2/2011 pomiędzy Agencją Rozwoju Przemysłu a Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku będącej pomocą na restrukturyzację w kwocie 70.000.000,00 zł. Ustanowienie hipoteki nastąpiło aktem notarialnym sporządzonym 23 maja 2011 r. (repertorium A nr 3207/2011).

5. W ewidencji bilansowej oraz sprawozdaniach finansowych za lata 2011 i 2012 błędnie zakwalifikowano i wykazano w grupie I Budynek wśród ulepszeń obcych środków trwałych lądowy system hiperbaryczny²⁵ o wartości brutto 5.556.329,71 zł oraz kontenerową stację leczniczo-dekompresyjną²⁶ o wartości brutto 280.100,28 zł.

(dowód: akta kontroli str. 209-212)

Główny Księgowy Centrum stwierdził w wyjaśnieniach, że zgadza się z sugestią kontrolującego, iż wymienione środki trwałe zostały błędnie zakwalifikowane. Po odbyciu konsultacji z biegłym rewidentem zostaną one przeksięgowane.

(dowód: akta kontroli str. 520-522)

6. Centrum zaakceptowało obciążenie tytułem kosztów energii elektrycznej za grudzień 2012 r.²⁷ w wysokości 70 % kosztów ogółem, podczas gdy zgodnie z Porozumieniem z Uniwersytetem w okresie od 1 października do 31 marca powinno pokrywać jedynie 60 % kosztów energii. UCMMiT uregulowało tę fakturę, ponosząc w ten sposób nienależne koszty w kwocie 4.794,57 zł, które powinien pokryć Uniwersytet.

(dowód: akta kontroli str. 355-375, 410-415)

Główny Księgowy Centrum wyjaśnił, że było to spowodowane pomyłką, a Centrum wystąpi do Uniwersytetu o korektę ww. faktury do wysokości 60 % kosztów energii.

(dowód: akta kontroli str. 383)

Centrum 1 sierpnia 2013 r. wystawiło fakturę korygującą na kwotę 4.794,57 zł z terminem płatności 14 dni.

(dowód: akta kontroli str. 628-631)

3.6. Przekształcenia strukturalne.

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2013 Centrum nie przeprowadzało programów restrukturyzacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 6, 74)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W Centrum w okresie objętym kontrolą nie opracowano średnioterminowych oraz długofalowych planów i strategii UCMMiT, do czego zobowiązuje Dyrektora Centrum § 10 ust. 5 lit. b statutu Centrum.

(dowód: akta kontroli str. 23, 463)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁸, wnosi o:

²⁵ Nr inwentarzowy 000234.

²⁶ Nr inwentarzowy 000235.

²⁷ Faktura Vat Nr: FS/RM-ZTG/2013/01/12 z 11.01.2013 r.

²⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

1. Podjęcie ścisłej współpracy z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym w celu zwiększenia wykorzystania bazy leczniczej Centrum na działalność dydaktyczną oraz naukowo-badawczą.
2. Dokonanie niezbędnych zmian w umowie udostępnienia zawartej 1 lipca 2013 r. w oparciu o art. 89 – 92 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.
3. Rozważenie przygotowania strategii w zakresie badań klinicznych w celu skutecznego zabiegania o pozyskanie programów badań klinicznych dla jednostki oraz uregulowanie zasad prowadzenia badań klinicznych w Centrum.
4. Dostosowanie planów finansowych Centrum do wymagań określonych przepisami ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
5. Usprawnienie obiegu dokumentów finansowo-księgowych w celu wyeliminowania powstawania zobowiązań wymagalnych skutkujących zapłatą odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań.
6. Wystąpienie do podmiotu tworzącego o prawidłowe wyposażenie Centrum w majątek w drodze przekazanie w nieodpłatne użytkowania gruntów i budynków, a następnie, we współpracy z podmiotem tworzącym, wprowadzenie do ewidencji bilansowej użytkowanych nieruchomości.
7. Przeksięgowanie środków trwałych błędnie zakwalifikowanych do grupy budynków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 25 września 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Kontroler
Maciej Szustowicz
Doradca ekonomiczny

Dyrektor
Piotr Wasilewski

.....
Podpis

.....
Podpis